

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ**

Бања Лука, мај 2022. године

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ**

Члан 1.

У Закону о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 67/20), у члану 12. у ставу 1. у тачки б) послије ријечи: „програма“ додају се ријечи: „и кратког програма студија“.

Члан 2.

У члану 16. у ставу 2. послије ријечи: „240 ECTS бодова“, запета и ријечи: „осим кратког програма студија који траје од једне до двије године и вреднује се са најмање 60 ECTS бодова до најмање 120 ECTS бодова“ бришу се.

Ст. 3. и 4. бришу се.

У досадашњем ставу 7. који постаје став 5. послије ријечи: „након“ додаје се ријеч: „завршеног“, а послије ријечи: „академског студија“ додају се ријечи: „првог и“.

Досадашњи ст. 5, 6. и 7. постају ст. 3, 4. и 5.

Члан 3.

У члану 19. став 9. мијења се и гласи:

„(9) Практични рад, практична обука и стручна пракса којом се развијају знања, вјештине и компетенције студената које су обухваћене стандардом квалификације за коју се студент образује, могу се реализовати у високошколској установи, у другој образовној установи, код послодавца и у наставним базама чланица високошколске установе, што ће се уредити општим актом високошколске установе и уговором између студента и субјеката у којима се изводи наведени рад, односно обука и пракса.“

Члан 4.

У члану 21. у ставу 2. послије ријечи: „са“ додају се ријечи: „стандардом квалификације, те са“.

Члан 5.

У члану 22. у ставу 1. у тачки б) послије ријечи: „академско“, додају се ријечи: „или научно“.

Члан 6.

Члан 26. брише се.

Члан 7.

У члану 27. у ставу 3. ријечи: „и акредитације“ бришу се.

У ставу 5. послије ријечи: „дипломе“ додају се ријечи: „(уколико је студиј организован по моделу тзв. Joint Degree), односно диплома (уколико је студиј организован по моделу тзв. Double Degree)“.

Члан 8.

Послије члана 28. додаје се нови члан 28а. који гласи:

„Кратки програм студија

Члан 28а.

(1) Високошколске установе могу организовати кратке програме студија у трајању од једне до двије године који се вреднују са најмање 60 ECTS до 120 ECTS бодова.

(2) Кратки програм студија из става 1. овог члана може се организовати уколико пружа одговарајућа знања, вјештине и компетенције за област рада или занимања, лични развој студента или за даље студирање ради завршетка студија првог циклуса.

(3) Високошколска установа може признати ECTS бодове стечене на програму из става 1. овог члана уколико програм пружа одговарајућа знања вјештине и компетенције потребне за завршетак првог циклуса студија.

(4) Министар доноси Правилник о организацији, спровођењу, издавању сертификата и поступку вођења евиденције кратког програма студија.

(5) Високошколска установа општим актом уређује начин извођења и организацију кратког програма студија.

(6) Високошколска установа је обавезна укључити представнике привредног сектора у поступак креирања кратког програма студија.“

Члан 9.

У члану 38. у ставу 2. ријечи: „став 2.“ замјењују се ријечима: „став 3.“.

Члан 10.

У члану 54. у ставу 2. послије броја: „6),“ додају се бр.: „7), 8), 10),“.

Члан 11.

У члану 57. послије става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Проректори универзитета се бирају на период од четири године.“

Досадашњи ст. 2, 3, 4, 5. и 6. постају ст. 3, 4, 5, 6. и 7.

Члан 12.

У члану 61. у ставу 1. у тачки 1) ријечи: „уз претходно прибављено мишљење управног одбора“ замјењују се ријечима: „уз претходно прибављене сагласности у складу са овим законом“.

У ставу 2. последије броја: „1),“ додаје се број: „2),“, а последије броја: „7),“ додаје се број: „10),“.

Члан 13.

У члану 69. став 3. мијења се и гласи:

„(3) Министарство утврђује приједлог броја студената за упис у прву годину првог и другог циклуса студија на јавним високошколским установама у складу са Мрежом високошколских установа и потребама тржишта рада.“

Члан 14.

У члану 87. у ставу 3. последије ријечи: „закон“ додаје се ријеч: „и“.

Члан 15.

У члану 113. у ставу 1. последије ријечи: „систем“ додају се ријечи: „високог образовања“, а ријеч: „ЈИС“ замјењују се ријечју: „ЈИСВО“.

У ставу 2. последије ријечи: „похрањивања“, додаје се ријеч: „размјене“, а ријеч: „ЈИС-а“ замјењује се ријечју: „ЈИСВО-а“.

У ставу 3. ријеч: „ЈИС-у“ замјењује се ријечју: „ЈИСВО-у“.

Последије става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„(4) Све високошколске установе које немају информациони систем, односно чији информациони систем не располаже одговарајућим подацима дужне су да изврше прикупљање и обраду тих података тако да буде омогућен њихов благовремен и несметан унос у ЈИСВО.“

Члан 16.

У члану 123. у ставу 6. последије ријечи: „првог“ додају се ријечи: „и другог“.

Члан 17.

У члану 130. последије става 6. додаје се нови став 7. који гласи:

„(7) Лице које сматра да је дошло до повреде овог закона може се обратити надлежној просвјетној инспекцији у року од мјесец дана од дана сазнања за учињену повреду, а најдаље у року од три мјесеца од дана учињене повреде.“

Члан 18.

У члану 131. став 1. тачка 3) брише се.

У досадашњој тачки 15) која постаје тачка 14) последије ријечи: „прописане“ додају се ријечи: „чланом 112. став 1. и“.

Последије тачке 14) додаје се нова тачка 15) која гласи:

„15) не омогуће приступ подацима у својим информационим системима за потребе уноса и ажурирања података у ЈИСВО-у у складу са чланом 113. став 3. овог закона, и не изврше прикупљање и обраду података на начин да буде омогућен њихов благовремен и несметан унос у ЈИСВО, у складу са чланом 113. став 4. овог закона,“.

Досадашње т. 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18) и 19) постају т. 3), 4), 5), 6), 7), 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18) и 19).

Члан 19.

У члану 136. у ставу 1. испред ријечи: „Високошколске“ додаје се број један у обостраној загради, а послје става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Акредитованим установама из Републике, у смислу члана 40. став 4. овог закона, сматрају се и високошколске установе које имају дозволу за рад и у поступку су прве акредитације, до окончања поступка акредитације.“

Члан 20.

У члану 141. ријечи: „30. септембром 2022. године“ замјењују се ријечима: „30. септембром 2023. године.“

Члан 21.

Послије члана 147. додаје се нови члан 147а. који гласи:

„Рок за доношење подзаконског акта

Члан 147а.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о организацији, спровођењу, издавању сертификата и поступку вођења евиденције кратког програма студија (члан 28а. став 4).“

Члан 22.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О
ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању садржан је у Амандману XXXII тачка 12. на члан 68. Устава Републике Српске, према коме Република Српска уређује и обезбјеђује бригу о дјечи и омладини, образовању, култури и заштити културних добара, физичкој култури. Такође, уставни основ је садржан и у члану 70. тачка 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да Народна скупштина Републике Српске доноси законе.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.04-020- 1597 /22 од 16. маја 2022. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. тачка 12. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује образовање. Чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске утврђено је да Народна скупштина Републике Српске доноси законе, друге прописе и опште акте.

Обрађивач Закона је, у складу са чланом 41. став 1. тачка 5. и чланом 56. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), у Образложењу Закона навео разлоге за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању. Сходно томе, обрађивач Закона навео је да је основни разлог због којег се врши измјена и допуна Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 67/20) отклањање учених недостатака у примјени Закона.

Републички секретаријат за законодавство размотрио је Нацрт закона и обрађивачу дао одређене примједбе и сугестије са циљем усклађивања предложеног текста Нацрта закона са правним системом и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске.

Обрађивач Закона је усвојио наведене примједбе и сугестије и уградио их у текст Закона.

Обрађивач је, у складу са чланом 36. став 1. тачка 9) Пословника о раду Владе Републике Српске и тачком 9. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), констатовао да је поступио у складу са Смјерницама.

Будући да је предметни Закон усаглашен са Уставом, правним системом Републике Српске и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљење Републичког секретаријата за законодавство је да се Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању може упутити даље на разматрање.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу, број: 17.03-020-1499/22 од 13. маја 2022. године, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Нацрта закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању, није установљено да ЕУ *acquis* садржи обавезујуће изворе који су релевантни за предмет уређивања достављеног Нацрта закона, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјењиво“.

IV RAZLOZI ZA DONOŠEŃE ZAKONA

Разлог за доношење измјена и допуна Закона о високом образовању је тај што је у периоду од усвајања важећег Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број 67/20) до данас Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво континуирано пратило примјену закона у пракси и могућност разраде законских одредаба кроз подзаконске акте.

Као резултат ове контроле над примјеном Закона, утврђено је да постоји потреба да се поједине одредбе Закона прецизније дефинишу, да се поједине ситуације законски уреде које до сада нису биле уређене и да постоји потреба разраде законских одредаба кроз подзаконске прописе.

V OBRAZLOŽEŃE PREDLOŽENIH RJEŠEŃA

Чланом 1. Закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању (овог закона) извршена је измјена у члану 12. важећег Закона о високом образовању, којим се додаје се нова надлежност у члану Савјету за високо образовање, у вези са давањем мишљења о елаборатима за кратке програме студија.

Чланом 2. овог закона брисане су одредбе које се тичу кратког програма студија из члана 16. важећег Закона и пребацују се у нови члан 28а. у којем се детаљније прописују. Такође, измјеном у ставу 7) се ограничава проходност до трећег циклуса на начин да се студије трећег циклуса могу уписати само после завршених академских студија првог и другог циклуса.

Чланом 3. овог закона мијења се став 9) у члану 19. важећег Закона којим се прописује могућност да се практични рад и стручна пракса одвија и код (приватног) послодавца, што је један од корака ка увођењу дуалног образовања, односно могућност да поједине високошколске установе испробају овај модел прије него што се донесе посебан закон о дуалном образовању.

Чланом 4. овог закона мијења се став 2. члана 21. важећег Закона у складу са Стандардима за почетну акредитацију у складу са којима студијски програм мора бити усклађен са стандардом квалификације.

Чланом 5. овог закона исправља се техничка грешка у члану 22. став 1. тачки б) важећег Закона.

Чланом 6. овог закона брише се постојећи члан 26. важећег Закона јер су високошколске установе обавезне да спроводе поступке реакредитације сваких пет година и тако се као и посебним поступцима вањског вредновања провјеравају измјене и допуне студијских програма које високошколска установа врши у међувремену.

Чланом 7. овог закона врши се измјена члана 27. важећег Закона на начин да се прописује могућност да се у случају заједничких студија могу издавати двије дипломе.

Чланом 8. овог закона прописан је нови члан 28а. којим се детаљније уређује питање извођења кратких програма студија.

Чланом 9. овог закона исправља се техничка грешка у члану 38. у ставу 2. важећег Закона.

Чланом 10. овог закона врши се измјена члана 54. важећег Закона, на начин да је прописано да студенти могу одлучивати о питањима које се тичу именовања проректора, именовању вијећа научних области и о доношењу одлуке о расписивању конкурса за изборе у звања.

Чланом 11. овог закона врши се измјена члана 57. важећег Закона, на начин да се прописује мандат проректорима универзитета.

Чланом 12. овог закона врши се измјена члана 61. важећег Закона, на начин да се усаглашавају постојеће одредбе закона у вези са доношењем статута чланице универзитета.

Чланом 13. овог закона исправља се техничка грешка у члану 69. став 3. важећег Закона.

Чланом 14. овог закона исправља се техничка грешка у члану 87. став 3. важећег Закона.

Чланом 15. овог закона врши се измјена у члану 113. важећег Закона на начин да се прописује обавеза високошколским установама да прикупљају податке за Јединствени информациони систем.

Чланом 16. овог закона врши се измјена члана 130. важећег Закона, на начин да се прописује финансирање школарине из буџета Републике редовним студентима на другом циклусу који први пут обнављају завршну годину студија.

Чланом 17. овог закона врши се измјена у члану 130. важећег Закона на начин да се прописују рокови у којима се заинтересовано лице може обратити надлежној просвјетној инспекцији поводом учињене повреде одредаба овог закона.

Чланом 18. овог закона исправља се техничка грешка и врши се усаглашавање са измјенама у члану 26. и члану 113. став 4. важећег Закона.

Чланом 19. овог закона врши се измјена члана 136. важећег Закона на начин да се прописује да се акредитованим установама из Републике сматрају и оне високошколске установе које имају дозволу за рад и у поступку су прве акредитације.

Чланом 20. овог закона врши се измјена члана 141. важећег Закона на начин да се прописуј продужетак рока за стицање научног звања доктор наука за лица која су испунила услове за покретање тог поступка према Закону о универзитету за још годину дана.

Чланом 21. додаје се нови члан 147а. којим се прописује рок за доношење Правилник о организацији, спровођењу, издавању сертификата и поступку вођења евиденције кратког програма студија.

Чланом 22. овог закона прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

VI ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Увидом у спроведени процес методологије кратке процјене утицаја прописа на Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о високом образовању, Министарство

привреде и предузетништва, у Мишљењу број: 18.06-020-1498/22 од 16. маја 2022. године, констатује:

- Нацрт закона планиран је програмима рада Владе и Народне скупштине Републике Српске за 2022. годину.
- Обрађивач је правилно анализирао постојеће стање и дефинисао проблем у Обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а, те је проблем саставни дио „Разлога за доношење закона“.
- Обрађивач је правилно дефинисао циљеве који се желе постићи доношењем закона.

У погледу спровођења процеса консултација, обрађивач је навео да су спроведене интерресорне консултације као и консултације са два јавна универзитета у Републици Српској и Унијом студената Републике Српске. Оправдани приједлози, примједбе и сугестије уврштени су у текст Нацрта закона.

Код утврђивања опција за рјешење проблема, обрађивач је навео да је регулаторна промјена једина опција за рјешавање утврђених проблема и постизање дефинисаних циљева.

У вези са утицајем на пословно окружење, обрађивач је навео да је Нацртом закона предвиђена обавеза високошколских установа које немају информациони систем, односно чији информациони систем не располаже с одговарајућим подацима, да изврше прикупљање и обраду тих података на начин који ће омогућити њихов благовремен и несметан унос у јединствени информациони систем високог образовања (ЈИСВО). Наведено ће захтјевати одређени ниво прилагодбе поменутих високошколских установа. Исто тако измјенама и допунама закона о високом образовању извршено је додатно прецизирање појма акредитованих високошколских установа у Републици Српској, а у циљу њиховог квалитетнијег пословања. Наиме, иако је према важећем закону било јасно да само акредитоване високошколске установе могу издавати јавне исправе било је неопходно прецизирати акредитацију високошколских установа које имају дозволу за рад а налазе се у поступку прве акредитације. То је учињено овим Нацртом закона, на начин да је предвиђено да се акредитованим високошколским установама сматрају и високошколске установе које имају дозволу за рад, а налазе се у поступку прве акредитације, до окончања поступка акредитације. Обрађивач наводи да ће Нацрт закона имати и индиректан утицај на пословно окружење, јер се кроз унапријеђење образовног система доприноси подизању квалитета будуће радне снаге, што посредно утиче на пословни амбијент и економски раст привреде у Републици Српској.

Што се тиче утицаја на јавне буџете, обрађивач је навео да ће за спровођење овог закона, у буџету Републике Српске, бити потребно обезбједити додатна средства у износу од 200.000 КМ.

У вези са социјалним утицајима, обрађивач је навео да ће се Нацртом закона унаприједити образовни систем Републике Српске, а то ће позитивно утицати на права и обавезе академског особља и студената што је посебно значајно када се узме у обзир да је високо образовање дјелатност од општег интереса за Републику Српску. Такође, позитиван утицај имаће и прописивање могућности обављања стручне праксе, односно практичне обуке и рада студената код послодавца или у образовним установама, јер се на овај начин доприноси даљњем развоју знања, практичних вјештина и компетенција студената.

У вези са утицајем на животну средину, обрађивач је навео да Нацрт закона неће имати утицаја на животну средину.

Када је у питању утицај закона на увођење, измјену и укидање формалности, обрађивач је навео да се Нацртом овог закона не предвиђа увођење нових формалности као ни укидање и/или измјену постојећих формалности.

Министарство привреде и предузетништва је утврдило да је обрађивач, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступио у складу с методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

Сугерише се обрађивачу да поступи у складу са тачком XV Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа приликом израде подзаконског акта.

VII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са тачком 4. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), Министарство за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво је приликом израде текста нацрта закона затражило приједлоге од два јавна универзитета у Републици Српској и Уније студената Републике Српске.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За реализацију овог закона потребно је обезбиједити додатна средства из буџета Републике Српске, у износу од 200.000 КМ.

ЗАКОН О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

(Текст предложених измјена и допуна уграђен у текст Закона)

Надлежности

Члан 12.

У оквиру својих надлежности Савјет:

- 1) прати развој високог образовања у Републици и његову усклађеност са европским и међународним стандардима,
- 2) предлаже мјере за развој и унапређивање високог образовања,
- 3) даје препоруке Министарству о уписној политици,
- 4) даје мишљење о стандардима за почетну акредитацију високошколских установа и студијских програма,
- 5) даје мишљење о стандардима за акредитацију високошколских установа и студијских програма, водећи рачуна о европским и међународним стандардима, те критеријумима за акредитацију високошколских установа у БиХ,
- 6) даје мишљење о елаборату о оправданости оснивања високошколске установе, чланице универзитета и одјељења ван сједишта, односно о извођењу новог студијског програма **и кратког програма студија,**
- 7) предлаже министру за научнотехнолошки развој, високо образовање и информационо друштво (у даљем текст: министар) услове за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања,
- 8) предлаже Влади Мрежу високошколских установа и студијских програма у Републици Српској (у даљем тексту: Мрежа високошколских установа),
- 9) предлаже Министарству моделе финансирања научноистраживачке дјелатности, високог образовања, технолошког и умјетничког развоја,
- 10) предлаже Министарству проглашавање научних центара изврности,
- 11) предлаже министру критеријуме за категоризацију научних часописа,
- 12) обавља и друге послове у складу са законом.

Трајање студија

Члан 16.

(1) Један семестар студија вреднује се са најмање 30 ECTS бодова у сваком циклусу.

(2) Студије првог циклуса трају три или четири године и вреднују се са најмање 180 ECTS бодова, односно најмање 240 ECTS бодова.

(3) Студије другог циклуса изводе се након студија првог циклуса, трају једну или двије године и вреднују се са најмање 60 ECTS бодова, односно најмање 120 ECTS бодова и то тако да у збиру са првим циклусом студија износе најмање 300 ECTS бодова.

(4) Изузетак од ст. 2. и 5. овог члана су интегрисане студије које се изводе као јединствени студијски програм који обухвата први и други циклус студија и вреднује се са најмање 300 ECTS бодова, односно интегрисани студији медицине и стоматологије који се вреднују са најмање 360 ECTS бодова.

(5) Студије трећег циклуса изводе се након **завршеног академског студија првог и другог циклуса**, односно интегрисаног студија, трају три године и вреднују се са најмање 180 ECTS бодова.

Наставни процес

Члан 19.

(1) Високошколска установа дужна је да организује наставни процес за све студенте који стичу високо образовање на начин прописан чланом 18. овог закона.

(2) Високошколска установа дужна је да обезбиди јавно доступним информације о:

- 1) начину, времену и мјесту одржавања наставе, предавања и вјежби,
- 2) циљевима, методама и садржајима наставе,
- 3) методама, критеријумима и мјерилима испитивања,
- 4) начину обезбјеђивања јавности на испиту,
- 5) начину остваривања увида у резултате испита и провјере знања,
- 6) осталим питањима од значаја за студенте.

(3) Високошколске установе у Републици обавезне су да у складу са техничким могућностима путем електронских средстава комуникације студентима омогуће приступ наставним материјалима односно литератури, презентацијама, аудио-видео материјалу и другим материјалима за које се објавом неће нарушавати ауторска права у вези са дистрибуцијом.

(4) Доступност информација из ст. 1, 2. и 3. овог члана високошколска установа прописује општим актима.

(5) Наставници и сарадници изводе предавања и вјежбе и друге облике наставе на једном од службених језика Републике по властитом избору.

(6) Студенти полажу испите на једном од службених језика Републике по властитом избору.

(7) Настава или дио наставе може се изводити и на једном од страних језика, уколико је дефинисано студијским програмом.

(8) Високошколска установа, односно чланица високошколске установе дужна је да практични рад и стручну праксу организује и реализује као саставни дио наставног процеса.

(9) Практични рад, практична обука и стручна пракса којом се развијају знања, вјештине и компетенције студената које су обухваћене стандардом квалификације за коју се студент образује, могу се реализовати у високошколској установи, у другој образовној установи, код послодавца и у наставним базама чланица високошколске установе, што ће се уредити општим актом високошколске установе и уговором између студента и субјеката у којима се изводи наведени рад, односно обука и пракса.

(10) Дио наставе може се изводити у установама и организацијама које су наставне базе високошколских установа, у складу са студијским програмом и законом.

(11) Наставна база јавне високошколске установе из области здравља и заштите здравља користи се за извођење наставног процеса само за потребе те високошколске установе.

Студијски програм – опште одредбе

Члан 21.

(1) Студијски програм је свеобухватан и систематичан приступ за пружање академског и струковног образовања с циљем припреме студената за наставак образовања или успјешну каријеру.

(2) Студијски програм треба да буде усклађен са **стандардом квалификације, те са** стратешким циљевима у области високог образовања и потребама тржишта рада.

(3) Студијски програм доноси се по процедури и на начин прописан статутом и општим актом високошколске установе, а у складу са ESG стандардима за акредитацију.

(4) У складу са ESG стандардима, високошколска установа је при изradi студијских програма дужна укључити представнике студената и тржишта рада.

Студијски програм првог и другог циклуса

Члан 22.

Студијским програмом првог и другог циклуса утврђују се:

- 1) назив и циљеви студијског програма,
- 2) област образовања којој припада студијски програм,
- 3) врста и ниво студија,
- 4) обим студија,
- 5) исходи учења на нивоу студијског програма,
- 6) струковно, односно академско **или научно** звање које се стиче завршетком студијског програма,
- 7) услови за упис на студијски програм за студенте из Републике и БиХ, односно иностранства,
- 8) листа обавезних, изборних и факултативних предмета са оквирним садржајем,
- 9) обавезна и помоћна литература за студиј,
- 10) начин извођења студија и полагања испита за све облике стицања високог образовања,
- 11) мјеста извођења наставе,
- 12) потребно вријеме за извођење појединих облика студија,
- 13) предвиђени број часова за поједине предмете и њихов распоред по годинама,
- 14) бодовна вриједност сваког предмета исказана у складу са ECTS бодовима,
- 15) бодовна вриједност завршног рада исказана у складу са ECTS бодовима,
- 16) услови уписа студента у сљедећи семестар, односно сљедећу годину студија, те предуслови за упис појединих предмета и групе предмета,
- 17) начин избора предмета из других студијских програма,
- 18) могућност извођења наставе на страним језицима,
- 19) услови за прелазак са других студијских програма,
- 20) силабуси наставних предмета,
- 21) остала питања од значаја за извођење студијског програма.

Члан 26.

Брише се.

Заједнички студиј

Члан 27.

(1) Високошколска установа може са другом акредитованом високошколском установом, у земљи и иностранству успоставити заједнички студиј, на основу заједнички утврђеног студијског програма и општег акта високошколске установе.

(2) Заједнички студиј је заједнички студијски програм који организују и изводе двије или више акредитованих домаћих или иностраних високошколских установа.

(3) Студијски програм из става 1. овог члана који изводе високошколске установе из Републике, односно БиХ мора проћи поступак почетне акредитације.

(4) Студијски програм из става 1. овог члана који изводе домаће и иностране високошколске установе мора бити акредитован у складу са прописима из области обезбјеђења квалитета у земљи у којој се изводи и у земљи у којој је сједиште, односно одјељење ван сједишта високошколске установе која изводи студијски програм.

(5) Успостављање, извођење, завршетак заједничког студија и издавање заједничке дипломе (уколико је студиј организован по моделу тзв. **Joint Degree**), односно диплома (уколико је студиј организован по моделу тзв. **Double Degree**) дефинишу се уговором између високошколских установа које га изводе, а у складу са одредбама закона и општим актом високошколске установе.

Кратки програм студија

Члан 28а.

(1) Високошколске установе могу организовати кратке програме студија у трајању од једне до двије године који се вреднују са најмање 60 ECTS до 120 ECTS бодова.

(2) Кратки програм студија из става 1. овог члана може се организовати уколико пружа одговарајућа знања, вјештине и компетенције за област рада или занимања, лични развој студента или за даље студирање ради завршетка студија првог циклуса.

(3) Високошколска установа може признати ECTS бодове стечене на програму из става 1. овог члана уколико програм пружа одговарајућа знања вјештине и компетенције потребне за завршетак првог циклуса студија.

(4) Министар доноси Правилник о организацији, спровођењу, издавању сертификата и поступку вођења евиденције кратког програма студија.

(5) Високошколска установа општим актом уређује начин извођења и организацију кратког програма студија.

(6) Високошколска установа је обавезна укључити представнике привредног сектора у поступак креирања кратког програма студија.

Издавање дозволе за рад

Члан 38.

(1) На основу извјештаја са препоруком за издавање дозволе за рад из члана 37. став 3. овог закона, министар издаје дозволу за рад високошколској установи.

(2) На основу извјештаја са препоруком за одбијање захтјева за издавање дозволе за рад из члана 37. став 3. овог закона, министар рјешењем одбија захтјев за издавање дозволе за рад.

(3) Дозвола за рад високошколске установе из става 1. и рјешење из става 2. овог члана коначни су, а против истих се може покренути управни спор пред надлежним судом.

Надлежности сената

Члан 54.

- (1) Сенат одлучује о академским питањима и обавља сљедеће послове:
- 1) одлучује о наставној, научној, умјетничкој и стручној дјелатности високошколске установе,
 - 2) доноси статут универзитета, односно високе школе уз претходно прибављено мишљење управног одбора и уз сагласност Министарства,
 - 3) даје сагласност на статуте чланица универзитета,
 - 4) доноси опште акте у складу са законом и статутом високошколске установе,
 - 5) сенат универзитета, на приједлог научно-наставног вијећа, односно умјетничко-научно-наставног вијећа, доноси кратке програме студија, студијске програме првог, другог, трећег циклуса студија, интегрисане студијске програме и програме цјеложивотног учења, а сенат високе школе доноси кратке студијске програме, студијске програме првог циклуса студија и програме цјеложивотног учења,
 - 6) бира и разрјешава ректора универзитета, односно директора високе школе,
 - 7) именује и разрјешава проректоре на приједлог ректора,
 - 8) именује чланове управног одбора из реда академског и административног особља,
 - 9) сенат универзитета именује вијећа научних области по научним областима на приједлог вијећа чланица универзитета,
 - 10) доноси одлуку о расписивању конкурса за изборе у наставничка и сарадничка звања у складу са општим актом високошколске установе,
 - 11) сенат универзитета врши избор академског особља на приједлог научно-наставног, односно умјетничко-научно-наставног вијећа чланице универзитета и мишљења вијећа научних области,
 - 12) сенат универзитета даје сагласност на извјештаје у поступку стицања научног звања доктора наука,
 - 13) сенат универзитета, на приједлог научно-наставног вијећа, додјељује почасно звање професор емеритус и почасни доктор наука,
 - 14) предлаже Министарству број студената који се финансирају из буџета Републике, за упис у прву годину првог и другог циклуса студија за јавне високошколске установе,
 - 15) предлаже Министарству број самофинансирајућих студената, ванредних студената и студената страних држављана, за упис у прву годину сва три циклуса студија,
 - 16) доноси правила студирања,
 - 17) предлаже управном одбору годишњи програм рада високошколске установе, на приједлог научно-наставног и умјетничко-научно-наставног вијећа,
 - 18) сенат универзитета на приједлог научно-наставног вијећа и умјетничко-научно-наставног вијећа, односно сенат високе школе усваја листу одговорних наставника и сарадника,
 - 19) усваја извјештај о самовредновању високошколске установе,
 - 20) даје приједлог управном одбору за оснивање и укидање факултета и других чланица универзитета,

21) обавља и друге послове у складу са законом и статутом високошколске установе.

(2) Чланови сената који су представници студената могу одлучивати у стварима из става 1. т. 1), 2), 3), 4), 5), 6), **7), 8), 10)**, 14), 15), 16), 17) и 19) овог члана.

Мандат ректора, директора и проректора

Члан 57.

(1) Ректор универзитета, односно директор високе школе бира се на основу јавног конкурса на период од четири године, са могућношћу још једног избора.

(2) **Проректори универзитета се бирају на период од четири године.**

(3) Истеком мандата ректору или у случају разрјешења ректора прије истека мандата, престаје мандат и проректорима.

(4) Уколико се избор новог ректора не изврши до истека мандата ректора, као и у случају престанка мандата ректора или разрјешења ректора прије истека мандата, сенат именује лице које ће дужност ректора обављати до избора новог ректора, а најдуже шест мјесеци од дана истека мандата.

(5) Поступак избора и разрјешења, те разлози за смјену ректора, проректора, односно директора високе школе прије истека мандата прописује се статутом и општим актом високошколске установе.

(6) Ректора универзитета, односно директора високе школе, сенат може разријешити дужности и прије истека мандата тајним гласањем, већином гласова од укупног броја чланова.

(7) Одлука сената је коначна, а против исте се може покренути управни спор пред надлежним судом.

Надлежности вијећа

Члан 61.

(1) Вијеће у оквиру своје надлежности:

- 1) доноси статут факултета, односно умјетничке академије, **уз претходно прибављене сагласности у складу са овим законом,**
- 2) доноси правилнике којима се регулише рад факултета, односно умјетничке академије, на приједлог декана,
- 3) даје мишљење и приједлоге сенату о академским, научним, умјетничким и стручним питањима, у складу са статутом високошколске установе,
- 4) доставља сенату приједлог листе и приједлог коначне листе одговорних наставника и сарадника на тој чланици универзитета,
- 5) предлаже сенату студијске програме првог, другог и трећег циклуса, односно промјене у структури и садржају студијских програма и наставних метода,
- 6) даје приједлог сенату за избор професора емеритуса,
- 7) предлаже ректору именоване и разрјешење декана,
- 8) даје приједлог ректору у вези са радним статусом академског особља,
- 9) даје ректору мишљење на приједлог правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, у дијелу који се тиче те организационе јединице,
- 10) именује продекане на приједлог декана,
- 11) предлаже програм развоја чланице универзитета,
- 12) предлаже сенату расписивање конкурса за изборе у звања наставника и сарадника,
- 13) формира комисију за подношење извјештаја за избор у научно-наставно, односно умјетничко-наставно звање и утврђује приједлог одлуке о избору кандидата,

- 14) предлаже сенату чланове вијећа научних области,
- 15) разматра и усваја извјештаје о самовредновању студијских програма,
- 16) именује комисије за израду завршног рада на првом, другом и докторске дисертације на трећем циклусу студија,
- 17) доноси Правилник о коришћењу vlastitих прихода чланице универзитета,
- 18) обавља и друге послове у складу са статутом и другим општим актима универзитета и факултета, односно умјетничке академије.

(2) Чланови вијећа који су представници студената могу одлучивати у стварима из става 1. т. 1), 2), 5), 7), 10), 11), 15) и 17) овог члана.

Број уписаних студената Члан 69.

(1) Високошколске установе достављају Министарству приједлог плана уписа студената у прву годину првог, другог и трећег циклуса студија, најкасније до 31. јануара за наредну академску годину.

(2) Приједлог плана уписа из става 1. овог члана садржи податке из члана 54. став 1. т. 14) и 15) овог закона.

(3) Министарство утврђује приједлог броја студената за упис у прву годину првог **и другог циклуса студија на јавним** високошколским установама, у складу са Мрежом високошколских установа и потребама тржишта рада.

(4) На приједлог Министарства, Влада доноси одлуку о броју студената за упис у прву годину првог и другог циклуса студија на јавним високошколским установама, најкасније до 31. марта текуће године за наредну академску годину.

(5) Саставни дио приједлога из става 1. овог члана за јавне високошколске установе је образложена процјена о потребним финансијским средствима за извођење студијског програма у односу на број предложених уписних мјеста.

(6) Високошколске установе достављају Министарству податке о студентима уписаним у прву годину студија најкасније до 30. новембра академске године, о чему Министарство информише Владу.

Правилник о условима за избор у звања Члан 87.

(1) Министар доноси Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања.

(2) Правилником из става 1. овог члана прописују се и критеријуми за категоризацију часописа у складу са чланом 86. овог закона.

(3) Поступак за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања утврђују се општим актом високошколске установе, у складу са чл. 81. до 85. овог закона **и** Правилником из става 1. овог члана.

Јединствени информациони систем Члан 113.

(1) Министарство, с циљем прикупљања свеобухватних и стандардизованих података о високом образовању, води јединствени информациони систем **високог образовања** (у даљем тексту: **ЈИСВО**).

(2) Министар правилником прописује начин прикупљања, похрањивања,

размјене и обраде информација, односно остале процедуре важне за рад **ЈИСВО-а**.

(3) Све високошколске установе дужне су да омогуће приступ подацима у својим информационим системима за потребе уноса и ажурирања података у **ЈИСВО-у**.

(4) Све високошколске установе које немају информациони систем, односно чији информациони систем не располаже одговарајућим подацима, дужне су да изврше прикупљање и обраду тих података тако да буде омогућен њихов благовремен и несметан унос у ЈИСВО.

Школарине Члан 123.

(1) Школарина на јавним високошколским установама у смислу овог закона је:

- 1) износ средстава којим редовни студент првог и другог циклуса студија који је уписан у складу са чланом 69. став 4. овог закона учествује у суфинансирању укупних трошкова за једну годину студија, ако не испуни услове за упис наредне године студија, односно ако обнавља годину,
- 2) износ средстава којим редовни студент првог, другог и трећег циклуса студија који је уписан у складу са чланом 54. став 1. тачка 15) овог закона учествује у финансирању укупних трошкова за једну годину студија.

(2) Јавна високошколска установа доставља Министарству приједлог висине школарине из става 1. тачка 1) овог члана, најкасније до 31. марта текуће године за наредну академску годину.

(3) Министарство предлаже Влади висину школарине из става 1. тачка 1) овог члана за све студијске програме на јавним високошколским установама.

(4) Влада доноси одлуку о висини школарине из става 3. овог члана за све студијске програме на јавним високошколским установама, за сваку академску годину.

(5) Редовни студенти првог и другог циклуса студија који су уписани у складу са чланом 69. став 4. овог закона финансирају се из буџета Републике у првој и свакој наредној години студија коју први пут уписују.

(6) Редовни студенти првог **и другог** циклуса студија уписани у складу са чланом 69. став 4. овог закона који први пут обнављају завршну годину студија финансирају се из буџета Републике.

(7) Права из ст. 5. и 6. овог члана студент може користити само на једном студијском програму, на истом нивоу студија, на јавним високошколским установама.

(8) Студент који прекине школовање у току прве године студија у којој је користио право из става 5. овог члана, дужан је прије исписа платити износ школарине за ту годину, одређене у складу са ставом 4. овог члана.

(9) Изузетно, на приједлог вијећа чланице универзитета и уз сагласност Министарства, редовни студенти првог циклуса студија који су уписани у складу са чланом 54. став 1. тачка 15) овог закона, могу користити право из става 5. овог члана од треће године првог циклуса студија, ако нису обнављали претходне године студија и имају просјечну оцјену изнад 8,00.

(10) Висину школарине из става 1. тачка 2) овог члана и остале накнаде које студенти плаћају током школовања одређује високошколска установа и дужна је да прије расписивања конкурса за упис нових студената објави висину школарине и остале накнаде за све студијске програме на начин доступан јавности.

Инспекцијски надзор
Члан 130.

(1) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона, подзаконских аката, као и аката високошколских установа донесених у циљу извршења обавеза утврђених овим законом врши Републичка управа за инспекцијске послове путем просвјетне инспекције.

(2) Када надлежна инспекција утврди неправилности у раду високошколске установе, односно када утврди да високошколска установа не поступа или поступа неправилно или непотпуно према обавезама које су јој одређене прописима, просвјетни инспектор ће према утврђеном чињеничном стању предузети одговарајуће мјере:

- 1) наложити отклањање незаконитости, неправилности и пропуста у поступку вођења евиденције и документације,
- 2) наложити усаглашавање појединачних аката високошколске установе са прописима,
- 3) наложити доношење статута и осталих аката прописаних статутом,
- 4) наложити да се испитни рокови организују у складу са правилима студирања и статутом високошколске установе,
- 5) наложити отклањање недостатака у именовању комисије за подношење извјештаја о избору наставника и сарадника,
- 6) наложити да се искључи из наставног процеса академско особље које није у складу са овим законом стекло одговарајуће научно-наставно звање, умјетничко-наставно, наставно звање или сарадничко звање,
- 7) наложити да се искључи из наставног процеса наставник или сарадник који није одређен за одговорног наставника или сарадника,
- 8) наложити да се поништи упис студената који су уписани супротно прописима из области високог образовања који су били на снази у вријеме уписа,
- 9) наложити да се пониште испити који нису:
 1. обављени у складу са прописима из области високог образовања који су били на снази у вријеме полагања испита, овим законом, односно статутом високошколске установе и другим актима високошколске установе и
 2. признати са друге високошколске установе у складу са прописима из области високог образовања који су били на снази у вријеме признавања испита, овим законом, односно статутом високошколске установе и другим актима високошколске установе,
- 10) наложити да се пониште јавне исправе које су издате супротно прописима из области високог образовања који су били на снази у вријеме издавања јавне исправе, овим законом и статутом високошколске установе,
- 11) наложити да се поништи рјешење о академском признавању стране високошколске квалификације донесене супротно прописима из области високог образовања који су били на снази у вријеме академског признавања,
- 12) наложити предузимање одговарајућих мјера и радњи ради отклањања утврђених неправилности или недостатака у року који одреди,
- 13) предузима друге мјере и радње за које је законом и другим прописима овлаштен,

(3) Када у вршењу инспекцијског надзора надлежна инспекција утврди да високошколска установа не испуњава услове за рад прописане овим законом, стандардима и нормативима, укључујући извођење студијског програма без дозволе или незаконито издавање јавних исправа, забраниће рад високошколској установи и о томе обавијестити Министарство.

(4) У складу са рјешењем из става 3. овог члана Министарство доноси рјешење о брисању високошколске установе из Регистра.

(5) Рјешење Министарства из става 4. овог члана је коначно и против истог се може покренути управни спор.

(6) Жалба на рјешење просвјетног инспектора не одлаже извршење рјешења.

(7) Лице које сматра да је дошло до повреде овог закона може се обратити надлежној просвјетној инспекцији у року од мјесец дана од дана сазнања за учињену повреду, а најдаље у року од три мјесеца од дана учињене повреде.

Новчане казне

Члан 131.

(1) Новчаном казном од 3.000 КМ до 9.000 КМ казниће се за прекршај високошколска установа, ако:

- 1) не омогући јавност приликом провјере свих облика знања (члан 19. став 2. тачка 4),
- 2) не објави наставни план прије почетка наставе за наредну академску годину (члан 20. став 6),
- 3) не достави податке за Регистар, а у складу са правилником из члана 39. став 3. овог закона,
- 4) упише студента супротно одредбама члана 67. овог закона,
- 5) не закључи уговор са студентом који је уписан на ту високошколску установу или закључи уговор супротно одредбама члана 68. став 2. овог закона,
- 6) не достави приједлог плана уписа у року који је утврђен чланом 69. став 1. овог закона,
- 7) не достави процјену о потребним финансијским средствима за извођење студијског програма у складу са чланом 69. став 5. овог закона,
- 8) не врши провјеру знања или не организује полагање испита у складу са чланом 74. овог закона,
- 9) студенту не омогући полагање испита пред испитном комисијом у складу са чланом 76. овог закона,
- 10) изврши избор у звања супротно одредбама чл. 80. до 85. овог закона,
- 11) не распише и не оконча конкурс за избор наставника и сарадника у складу са чланом 91. овог закона,
- 12) не утврди одговорног наставника и сарадника и не објави или објави нетачну листу одговорних наставника и сарадника (члан 97),
- 13) својим статутом не утврди методе за праћење извршавања обавеза академског особља у складу са чланом 102. став 4. овог закона,
- 14) не води или ако води неуредно евиденције прописане **чланом 112. став 1. и** чланом 114. став 1. овог закона,
- 15) **не омогуће приступ подацима у својим информационалним системима за потребе уноса и ажурирања података у ЈИСВО-у у складу са чланом 113. став 3. овог закона, и не изврше прикупљање и обраду података на начин да буде омогућен њихов благовремен и несметан унос у ЈИСВО, у складу са чланом 113. став 4. овог закона,**
- 16) прије расписивања конкурса за упис нових студената не утврди и Министарству не предложи висину школарине за наредну академску годину за све студијске програме (члан 123. став 2),
- 17) не објави висину свих накнада у складу са чланом 123. став 10. овог закона,

18) приватна високошколска установа не објави висину школарине и осталих накнада у складу са чланом 128. став 2. овог закона,

19) не усклади статут или друге опште акте са овим законом (члан 149).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у високошколској установи, новчаном казном од 1.500 КМ до 3.000 КМ.

Рок за подношење захтјева за акредитацију високошколске установе
Члан 136.

(1) Високошколске установе које су уписане у Регистар дужне су да поднесу захтјев за акредитацију високошколске установе, ако су испуниле услов из члана 40. став 1. овог закона, у складу са прописима које доноси Агенција, најкасније у року од шест мјесеци од дана доношења прописа Агенције.

(2) Акредитованим установама из Републике, у смислу члана 40. став 4. овог закона, сматрају се и високошколске установе које имају дозволу за рад и у поступку су прве акредитације, до окончања поступка акредитације.

Стицање научног степена доктора наука према Закону о универзитету
Члан 141.

Лица која су испунила услове за покретање поступка за стицање научног звања доктор наука, према Закону о универзитету, могу стећи научни степен доктора наука одбраном докторске дисертације у складу са Законом о универзитету, с тим да се научни степен доктора наука може стећи закључно са **30. септембром 2023. године**.

Рок за доношење подзаконског акта
Члан 147а.

Министар ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети Правилник о организацији, спровођењу, издавању сертификата и поступку вођења евиденције кратког програма студија (члан 28а. став 4).